

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. Н. КАРАЗІНА

**СУЧАСНИЙ СТАН, ПРОБЛЕМИ ТА
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
БІЗНЕСУ, ФІНАНСОВО-КРЕДИТНИХ
ТА ОБЛІКОВИХ СИСТЕМ**

Збірник доповідей
V Міжнародної науково-практичної конференції

(16 травня 2025 року, м. Харків, Україна)

Електронний ресурс

Харків – 2025

УДК 33+657(063)

С 91

*Реєстраційне посвідчення УкрІНТЕІ МОН України
(№ 760 від 09 грудня 2024 р.)*

*Затверджено до розміщення в мережі Інтернет рішенням Вченої ради
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
(протокол № 14 від 26 травня 2025 р.)*

Редакційна колегія:

д-р. екон. наук, проф. Б. В. Самородов (головний редактор);
к.філос.н., доц. А.А. Чхеайло;
д-р. екон. наук, проф. Г. М. Азаренкова;
д-р. екон. наук, проф. А. П. Грінько;
к-т. екон. наук, доц. Н. Л. Морозова;
к-т. екон. наук, доц. Р. О. Піскунов;
к-т. пед. наук, доц. Н. І. Стяглик.

Адреса редколегії:

61022, м. Харків, майдан Свободи, 4

С 91 Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку бізнесу, фінансово-кредитних та облікових систем: збірник доповідей V Міжнародної науково-практичної конференції (16 травня 2025 року, м. Харків, Україна) [Електронний ресурс]. – Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2025. – 1 ел. опт. диск (CD-ROM). – Систем. вимоги: Процесор Pentium-класа ; ОС Windows 7/10 ; дисковод CD-ROM; Acrobat Reader 10. – 680 с.
ISBN 978-966-285-797-9

У збірнику представлені доповіді учасників V Міжнародної науково-практичної конференції на загальну тему «Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку бізнесу, фінансово-кредитних та облікових систем».

Для науковців, аспірантів і студентів вищих навчальних закладів. Матеріали подано в авторській редакції. Відповідальність за зміст і оформлення матеріалів несуть автори.

Усі права застережено. Посилання на матеріали обов'язкові.

УДК 33+657(063)

URI <https://ekhnuir.karazin.ua/handle/123456789/23198>

ISBN 978-966-285-797-9

© Харківський національний
університет імені В. Н. Каразіна, 2025

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
V.N. KARAZIN KHARKIV NATIONAL UNIVERSITY

**THE CURRENT STATE, PROBLEMS
AND PROSPECTS OF BUSINESS,
FINANCIAL AND CREDIT AND
ACCOUNTING SYSTEMS
DEVELOPMENT**

Collection of abstracts
V International Scientific and Practical Conference
(May 16, 2025, Kharkiv, Ukraine)

Electronic resource

Kharkiv – 2025

UDC 33+657(063)

Registration certificate UkrINTEI (№ 760 desember 09, 2024)

*Approved for posting on the Internet by the decision of the Academic Council
in V.N. Karazin Kharkiv National University
(Minutes № 14 of 26 May 2025)*

Editorial board:

Dr. of Econ Sciences, Prof. B. V. Samorodov (editor in chief);
PhD of Philosophical Sciences, Assoc. Professor A.A. Chkheailo;
Dr. of Econ. Sciences, Prof. G. M. Azarenkova;
Dr. of Econ. Sciences, Prof. A. P. Grinko;
PhD in Econ. Sciences, Assoc. Prof. N. L. Morozova;
PhD in Econ. Sciences, Assoc. Prof. R. O. Piskunov;
Ph.D. of Pedagogic Sciences, Assoc. Prof. N. I. Styaglik.

Editorial board address:
61022, Kharkiv, Svobody Square, 4

The current state, problems and prospects of business, financial, credit and accounting systems development: a collection of abstracts of the V International Scientific and Practical Conference (May 16, 2025, Kharkiv, Ukraine) – Kharkiv: V.N. Karazin Kharkiv National University, 2025. – electron. resource. – 1 el. disk (CD-ROM). – Systems. requirements: Pentium-class processor; OC Windows 7/10; CD-ROM drive; Acrobat Reader 10. – 680 p.

ISBN 978-966-285-797-9

The collection presents abstracts of the participants of the V International Research and Practice Conference on the general topic «The current state, problems and prospects of business, financial, credit and accounting systems development».

For scientists, post-graduate students and students of higher educational institutions. Materials are submitted in the author's edition. The authors are responsible for the content and design of the materials.

All rights reserved. References to materials are required.

UDC 33+657(063)

URI <https://ekhnuir.karazin.ua/handle/123456789/23198>

ISBN 978-966-285-797-9

© V. N. Karazin Kharkiv National
University, 2025

Єрмолаєва М. В.,

к.е.н., доцент;

Канцедал Н. А.,

к.е.н., доцент,

Полтавський державний аграрний університет

ЕКОЛОГІЧНЕ БУХГАЛТЕРСТВО - ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ

Життєдіяльність людства несе не тільки прогрес, а й провокує значні екологічні проблеми. Згідно даних інформаційного агентства УНІАН основними проблемами в екології України є забруднення водойм та повітря, зростання обсягів промислових і побутових відходів, недостатня кількість питної води [1]. Події останніх трьох років, пов'язані з повномасштабним вторгненням РФ, спровокували поглиблення існуючих проблем і появу нових викликів, зокрема забрудненість територій продуктами горіння, пально-мастильними матеріалами, мінування територій, тощо. Тому тема екологічного бухгалтерства (або «зеленої» звітності) в Україні стає дедалі актуальнішою на тлі глобальних викликів зміни клімату, зростаючого тиску на довкілля, курсу країни на євроінтеграцію та впливу воєнних дій на території країни.

Останнім часом в професійній лексиці бухгалтера з'явився новий термін – «екологічне бухгалтерство» або «екологічний бухгалтерський облік». Екологічне бухгалтерство, або екологічний бухгалтерський облік - це система збору, аналізу й подання інформації про екологічні витрати, наслідки діяльності підприємства або суспільства в цілому для довкілля та пов'язані з цим економічні показники. Його головна мета - інтегрувати екологічну складову у фінансові рішення бізнесу та держави.

Можемо виділити перспективи становлення і розвитку екологічного бухгалтерства в Україні:

1. Європейський вектор і законодавчі зобов'язання.

- Україна поступово адаптує свої екологічні стандарти до законодавства ЄС, зокрема, в рамках Угоди про асоціацію з ЄС передбачено імплементацію принципів сталого розвитку та екологічної звітності;

- Очікується запровадження стандартів ESG-звітності (екологічні, соціальні, управлінські фактори).

2. Попит з боку міжнародних інвесторів.

- Компанії, які планують виходити на європейські ринки або залучати іноземні інвестиції, вже змушені враховувати екологічні ризики та витрати.

- Прозорість у питаннях впливу на довкілля підвищує інвестиційну привабливість.

3. Поступове зростання екосвідомості.

- Бізнес починає усвідомлювати, що сталий розвиток - це необхідність.

- Зростає кількість ініціатив із впровадження зелених технологій, вторинної переробки, оптимізації споживання енергії.

4. Освітня підтримка.

- Університети вже впроваджують курси з екологічного менеджменту та сталого розвитку;

- Формується нове покоління фахівців, що володіє знаннями в екологічному обліку.

5. Подолання наслідків воєнних дій в Україні.

- Кількісна оцінка втрат екології внаслідок воєнних дій;

- Фіксація втрат економіки і проведення розрахунків для відшкодування понесених збитків;

- Включення екологічних критеріїв у відбудову економіки та екології.

Екологічний облік сьогодні можуть вести як суб'єкти підприємницької діяльності, так і держава. Вже зараз підприємства включають до звітності екологічні витрати, розраховують показники своєї екоефективності та готують ESG-звіти для інвесторів, донорів та партнерів.

На загальнодержавному рівні та на рівні окремих громад фіксуються та обліковуються понесені збитки для інформування міжнародних донорів, відбувається планування екологічно сталої реконструкції регіонів, проводиться формування реєстрів екологічно пошкоджених територій.

Основними проблемами екологічного бухгалтерства на даний час є відсутність чіткої нормативної бази оскільки сьогодні відсутня єдина методика ведення екологічного обліку; низька обізнаність бізнесу - більшість підприємств поки не розглядає довкілля як частину фінансової звітності, а також брак фахівців у сфері екологічного бухгалтерства.

Отже, екологічне бухгалтерство стає необхідним інструментом не лише для звітності, а й для стратегічного управління відновленням країни. Воно допоможе:

- відстояти право на компенсації втрат внаслідок агресії;

- залучити інвестиції у «зелену» економіку;

- запобігти катастрофам у майбутньому, спричиненим недооцінкою екозагроз.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бондар Г. Головними екологічними проблемами в Україні є забруднення води, повітря та зростання кількості відходів – опитування. *УНІАН, інформаційне агентство. Новини. Екологія.* 2021. URL: <https://www.unian.ua/ecology/golovnimi-ekologichnimi-problemami-v-ukrajini-ye-zabrudnennya-vodi-povitrya-ta-zrostannya-kilkosti-vidhodiv-opituvannya>
2. Маліков В. В., Плекан М. В., Кудлаєва Н. В. Екологічні аспекти бухобліку в управлінні підприємством. *Економіка та суспільство.* 2022. Вип. 44. URL:file:///C:/Users/%D0%90%D0%B4%D0%BC%D0%B8%D0%212%20(1).pdf

Polyvana L.A., Babich V.E. CYBERSECURITY IN AUTOMATED ACCOUNTING SYSTEMS	191
Абрамова О. С. АНАЛІЗ ВІДПОВІДНОСТІ ПРИНЦИПІВ ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ ЦІЛЯМ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	194
Абрамова О. С., Пеняк Ю.С. ІНТЕРДИСЦИПЛІНАРНІ ПІДХОДИ В УПРАВЛІННІ ЕФЕКТИВНІСТЮ БІЗНЕСУ	198
Андріюк Е.І. ПРОБЛЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ ЕЛЕКТРОННОЇ ТОРГІВЛІ	201
Бащук І.Г. ОРГАНІЗАЦІЯ ВЕДЕННЯ ІНТЕРНЕТ-ТОРГІВЛІ СУБ'ЄКТАМИ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА: ОБЛІКОВИЙ ТА ПОДАТКОВИЙ АСПЕКТ	204
Безносенко В.В., Єршова Н.Ю. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТІЙКОСТІ РОЗВИТКУ КОРПОРАЦІЇ	208
Боровик П.М., Удовенко І.О., Шемякін М.В., Іванчук О.М. ПОДАТКОВІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ВІТЧИЗНЯНИЙ ГЕОДЕЗИЧНО-ЗЕМЛЕВПОРЯДНИЙ БІЗНЕС	212
Бражна Л.В. ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК СТАТИСТИЧНОЇ ТА БУХГАЛТЕРСЬКОЇ ЗВІТНОСТІ: ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ	214
Будник Л.А., Будник І.М. СТРАТЕГІЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТІЙКОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА: ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНИЙ АСПЕКТ	217
Булавіна Д. М., Шубіна С.В. ОПТИМІЗАЦІЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА	221
Василішин С.І., Нежид Ю.С. СТАЛИЙ РОЗВИТОК ЯК ДРАЙВЕР ІНСТИТУЦІЙНОЇ МОДЕРНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ ЗВІТНОСТІ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ УКРАЇНИ	224
Гаркуша А. Є. ФАКТОРИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА: ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ	227
Єрмолаєва М. В., Канцедал Н. А. ЕКОЛОГІЧНЕ БУХГАЛТЕРСТВО - ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ	230